

Postanowienie z dnia 7 czerwca 2005 r.

III SO 10/05

Wniosek o ustanowienie adwokata z urzędu zgłoszony w postępowaniu kasacyjnym może być przekazany do rozpoznania właściwemu sądowi pierwszej instancji (art. 115 w związku z art. 117 k.p.c.).

Przewodniczący SSN Roman Kuczyński, Sędziowie SN: Zbigniew Hajn,
Zbigniew Myszkowski (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 7 czerwca 2005 r. sprawy z wniosku Władysława G. o ustanowienie adwokata z urzędu i zwolnienie od kosztów sądowych

p r z e k a z a ł wniosek do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Inowrocławiu.

U z a s a d n i e n i e

Władysław G. w piśmie z dnia 18 maja 2005 r. zawarł między innymi 1. wniosek o zwolnienie go w całości od kosztów sądowych w sprawie [...], w tym od kosztów zastępstwa procesowego strony przeciwnej, gdyż nie jest w stanie ich ponieść „bez uszczerbku utrzymania koniecznego siebie i rodziny, gdy jest on osobą bezrobotną bez prawa do zasiłku, pracuje tylko żona (zarabia ok. 1300,- zł/mc), a na utrzymaniu mamy jeszcze 2 córki, które uczą się”, 2. wniosek o ustanowienie dla skarżącego adwokata z urzędu celem sporządzenia skargi na przewlekłość postępowania sądowego w sprawie [...] i innych, sporządzenia zażalenia na zarządzenie „przewodniczącego SN” z 24 marca i 9 maja 2005 r.; tylko ten zakres został objęty przedmiotem postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarżący jako były pracownik jest ustawowo, tj. z mocy samego prawa, zwolniony od ponoszenia opłat sądowych w sprawach dotyczących jego roszczeń z zakresu prawa pracy (art. 263 § 1 k.p., art. 463 § 1 k.p.c.). W konsekwencji nie występuje potrzeba deklarovania (powielania) tych kodeksowych reguł w orzeczeniu sądowym. Warto jednak sygnalizować, że takie ustawowe zwolnienie dotyczy opłat sądowych i nie obejmuje kosztów zastępstwa procesowego strony przeciwnej, ale w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd w orzeczeniu kończącym postępowanie może zasądzić (od strony przegrywającej spór) tylko część takich kosztów albo nie obciążać strony tymi kosztami w ogóle (art. 102 k.p.c.).

Równocześnie zgodnie z art. 117 k.p.c., w zakresie odsyłającym do odpowiedniego stosowania art. 115 k.p.c., wniosek o ustanowienie adwokata z urzędu zgłoszony w postępowaniu kasacyjnym może być przekazany do rozpoznania właściwemu sądowi pierwszej instancji. Tak też postanowił Sąd Najwyższy w celu sprawniejszego zbadania zasadności wniosku, który zawiera niepełne i nieudokumentowane okoliczności dotyczące stanu majątkowego i rodzinnego wnioskodawcy, poza zaświadczeniem [...] z Powiatowego Urzędu Pracy w I. z dnia 19 maja 2005 r. potwierdzającym status wnioskodawcy jako osoby bezrobotnej bez prawa do zasiłku. Przy rozpoznaniu wniosku warto zweryfikować (wyjaśnić z wnioskodawcą), jakim etapom postępowania (przed jakimi sądami) wnioskodawca zarzuca przewlekłość, mając w szczególności na uwadze to, że właściwość Sądu Najwyższego do rozpoznania tego rodzaju skarg dotyczy wyłącznie przewlekłości postępowania przed sądami apelacyjnymi i Sądem Najwyższym (art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki, Dz.U. Nr 179, poz. 1843), a przymus adwokacko-radcowski nie obowiązuje przed sądami powszechnymi, a jedynie przed Sądem Najwyższym (art. 87¹ § 1 k.p.c.). Ze skargi wnioskodawcy można bowiem wnosić, że kieruje ją głównie przeciwko postępowaniu w sprawie o sygn. akt I PKN 97/98, w której Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 24 marca 1998 r. uchylił zaskarżone postanowienie Sądu Wojewódzkiego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Bydgoszczy z dnia 15 grudnia 1997 r. [...] i przekazał sprawę temu Sądowi do ponownego rozpoznania, a wnioskodawca zarzuca, że Sąd Okręgowy w Bydgoszczy „do dnia dzisiejszego nie wykonał w ogóle postanowienia kasacyjnego SN z 24.03.98 r. [...] i egzekwuje wyrok SR IV Wydział Pracy w Inowrocławiu z dn. 20.10.93 r. [...] sprzecznie z jego treścią”.

